

Баспадан жаңа кітап шықты – «Гидрогеологтың іс серігі» – «Спутник гидрогеолога» (Авторлары: Ж.Сыдықов пен М.Ә. Мұқамеджанов, Эверо, 2007, 687 бет). Бұл еңбекте ғылыми және қолданбалы әдістемелік берілген. Сонымен қатар ол екі: қазақ және орыс тілдерінде жазылған.

Еңбектің бірінші бөліміндегі жеті тарауында негізгі табиғаттағы сулардың пайда болуы, жер бетіне таралуы, жер жыныстарына сіңіп жерасты сулары қалыптасуы қаралған. Келесі тараулар тікелей гидрогеологиялық тау жыныстарының суға қанығу дәрежесі, суды қабылдау және су беру қабілеттерін сипаттайтын негізгі көрсеткіштері анықталған.

Бұдан кейінгі тарауларда гидрогеологиялық күрделі ғылыми мәселелері – гидрогеологиялық стратификация және жерасты суларының топтамалық әдістері қаралып, олардың анықтамалығы берілген. Және жерасты суларының гидрохимиялық топтамалары да қаралып, сулардың ағындары мен гидродинамика заңдылықтары берілген. Бөлімнің соңғы тарауында жерасты суларының ластануына қарсы күресу шараларын іске асыру және қорғау мәселелерін шешу, су қорларын толықтыру мен тиімді пайдалану жолдары қаралған.

Еңбектің екінші бөлімі гидрогеологияның қолданбалы мәселелеріне арналған. Ол төрт тараудан құрылады. Бұл бөлімінің басында гидрогеологиялық зерттеулердің түрлері, әдістемелері, далада атқарылатын жұмыстары, тәжірибелік-эксперименттік, іздеп-барлау және гидрогеологиялық карталарды жасау әдістері қаралған. Сонымен қатар гидрогеологиялық мәселелерді шешуге арналған геофизикалық, гидрогеохимиялық тағы да басқа әдістемелер қаралған.

Бөлімнің соңғы тарауында қазіргі кезде аса маңызды проблемалар: жерасты суларының қорларын жасанды түрде толықтыру, бұл қорларды тиімді пайдалану әдістерін меңгеру жолдары қаралған. Кітап соңында гидрогеологияда кездесетін біраз терминдердің орысша-қазақша сөздіктері глоссарий арқылы берілген.

Бұл жұмыс қысқаша айтқанда, ең күрделі ғылыми шығармаларға жатады. Тағы да айтатын жағдай – бұндай ғылыми-әдістемелік еңбек, әсіресе қазақ тілінде, жалпы алғанда біздің елде бұрынғы-соңғы кездерде болмаған. Ол әр бағытта жұмыс атқарып жатқан гидрогеологтармен қатар су проблемаларына қатынасы бар мамандарға және жоғары оқу орындарының қазақ бөлімшелерінде оқып жүрген студенттерге, аспиранттарға, магистранттарға, ұстаздарға өте қажет құрал.

Кітапты төменде жазылған мекен жай бойынша сатып алуға болады: Алматы қаласы, 050010, Ш.Уәлиханов көшесі, 94 үй. Гидрогеология және геоэкология институты. Тел.291-88-22; 291-81-39.

Вышла из печати книга – «**Спутник гидрогеолога — Гидрогеологтың іс серігі**» (Авторы Ж.С.Сыдыков, М.А.Мухамеджанов, Эверо, 2007, 687с), представляющая собой справочное учебно-методическое пособие, написанная синхронно на двух: русском и казахском языках. Рассматриваемый труд является первой фундаментальной и поистине универсальной работой, охватывающей почти все основные направления современной гидрогеологической науки практики.

В первой части книги, состоящей из семи глав, рассмотрены вопросы о природных водах вообще, водных и коллекторских свойствах горных пород, физических свойствах и химическом составе различных типов подземных вод. Далее обстоятельно изложены гидрогеологическая стратификация, классификация подземных вод по условиям залегания, формирования, зональности и химическому составу. Теоретически и методически обоснованы все основные гидродинамические разновидности, элементы и законы движения подземных водных потоков, а также притоки их в различные типы водозаборных сооружений и горные выработки, фильтрационные потери вод из водохранилищ и водохозяйственных и оросительных систем. Большое внимание уделено различным методическим аспектам оценки естественных и эксплуатационных запасов и ресурсов, типов режима, режимобразующих факторов подземных вод и их водных и солевых балансов.

Во второй части, состоящей из четырех глав, обоснованы различные формы и виды прикладных исследований, основные методы, приемы и стадии гидрогеологических изысканий и поисковых работ. Обстоятельно освещены применительно к сложным условиям Казахстана методические вопросы разнонаправленного использования подземных вод для: хозяйственно-питьевого, производственного и технического водоснабжения, обводнения пастбищ, орошения земель, лечебных целей, теплоснабжения крупных населенных пунктов, получения электроэнергии и извлечения из природных высококонцентрированных рассолов полезных компонентов и редких элементов.

В заключительной части рассмотрены насущные вопросы и актуальные для общества экологические проблемы водных экосистем, мероприятия по борьбе с загрязнением и охраной подземных водных источников, искусственному пополнению их запасов, а также перспективные вопросы регулирования и управления рациональным использованием различных типов подземных вод. В конце книги в глоссарии приведены наиболее часто встречающиеся в обиходе термины на русско-казахском языке.

Рассматриваемая работа в целом представляет собой фундаментальный и ценный труд, никем ранее не выполненный в нашей стране, тем более на казахском языке. Она весьма полезна и необходима широкому кругу специалистов, работающих в сфере использования подземных и поверхностных водных ресурсов, а также студентам и преподавателям высших учебных заведений, аспирантам и магистрантам.

Книгу можно приобрести по адресу: г. Алматы, 050010, ул. Ч.Валиханова, 94. Институт гидрогеологии и геоэкологии. Тел. 291-88-22; 291-81-39.

Адрес редакции:

Казахстан, 050010, г. Алматы, ул. Кабанбай батыра, 69а.
Институт геологических наук им. К. И. Сатпаева, комната 334.
Тел.: 2-91-59-38

Редакторы: *Н. Ф. Федосенко, Ж. М. Нургожина*
Верстка на компьютере *А. М. Кульгинбаевой*

Подписано в печать 20.02.2008.
Формат 70x88^{1/8}. Бумага офсетная. Печать – ризограф.
4,6 п.л. Тираж 300. Заказ 40.

Национальная академия наук РК
050028, Алматы, ул. Шевченко 28, т. 2-91-27-14